

Hausmann Róbert

A jegybanki javaslatok a digitális magyar jövőért

A digitalizáció olyan, a XXI. századot meghatározó megatrend, amely új kötőszövetet képez a gazdaság és a társadalom működése számára. A koronavírus járvány mérséklését célzó távolságtartás eredményeként teret nyert számos digitális megoldás, köztük az e-kereskedelem, a távoktatás vagy a távmunka. Ahhoz, hogy hazánk az évszázad győztese közé kerüljön, a digitális technológiák további terjedésére van szükség. Az Európai Unió Digitális Gazdaság és Társadalom Index eredményei alapján elsősorban a digitális vállalati technológiák és az e-közigazgatási megoldások terjedésére van szükség, amelyhez szorosan kell, hogy kapcsolódjon a humán tőke digitális készségeinek fejlesztése is. A jegybank 330 pontos Versenyképességi programjában megfogalmazott, digitális ökoszisztémát erősítő javaslatok végrehajtása kulcsfontosságú a fenti célok megvalósulása érdekében.

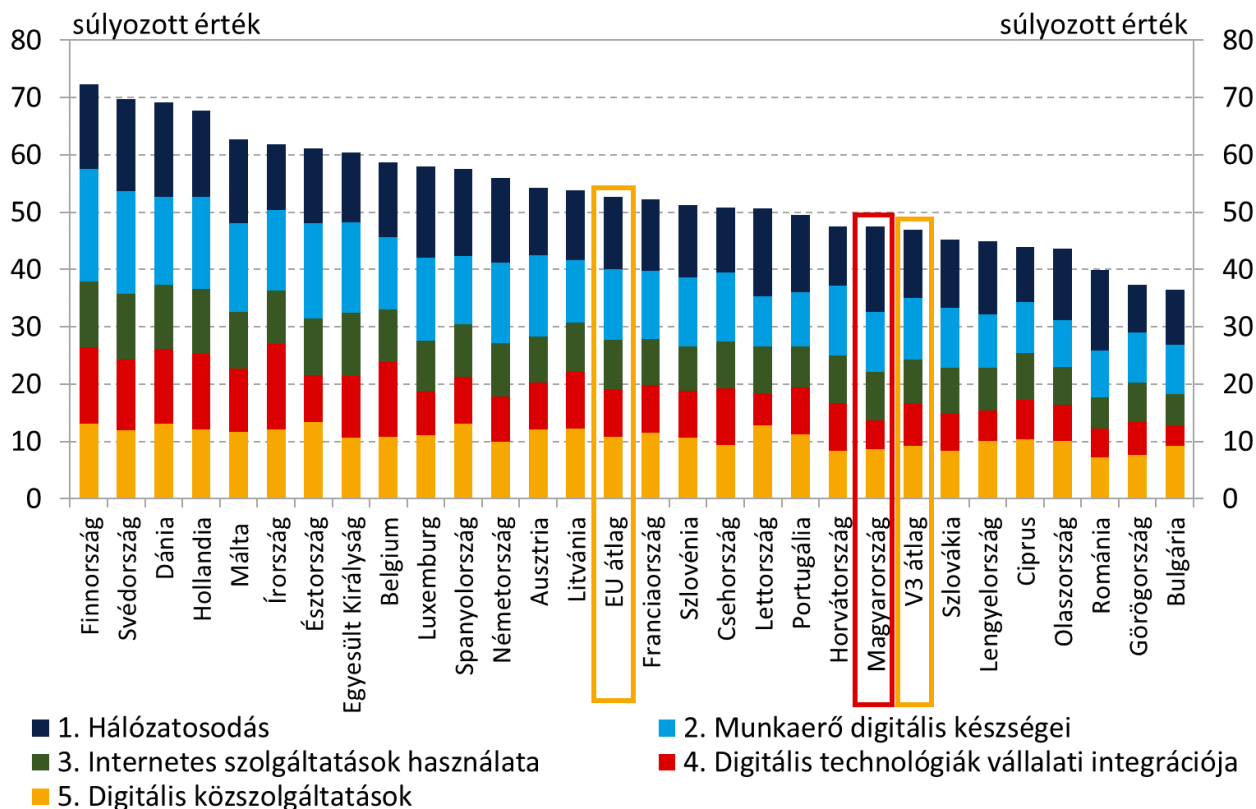
A fenntartható felzárkózás, valamint az innováció vezérelt növekedési modellre történő átállás a digitalizáció terjedését igényli. A digitális megoldások vállalatok általi alkalmazása növeli a vállalati termelékenységet, a közigazgatásban az elektronikus megoldások alkalmazása javítja az üzleti környezetet és a beruházási hajlandóságot, valamint hatékonyabbá teszi a vállalatok és az állampolgárok számára az ügyintézését. A beruházásokhoz elengedhetetlen pénzügyi tőkéhez való hozzáférést gyorsabbá és olcsóbbá tehetik a digitális banki és pénzügyi csatornák fejlesztése. A digitalizáció terjedése nemcsak a technológia és az infrastruktúra fejlesztésén, hanem a felhasználók számának növekedésén is múlik. Ezért szükséges az állampolgárok digitális készségeinek erősítése, a digitalizáció oktatásban történő aktív felhasználása, továbbá a munka világának digitalizálása.

Magyarország digitális versenyképessége elmarad az EU átlagától

Magyarország a 21. helyen áll az Európai Unió Digitális Gazdaság és Társadalom Indexében (DESI) az uniós tagállamok körében 2020-ban (1. ábra). A DESI az Európai Unió tagországainak digitális fejlettségi szintjét vizsgálja alapvetően objektív mutatókkal. A 27 uniós tagország és az Egyesült Királyság digitális fejlettségét 5 témakörben 12 területen mérik, 37 alaphatózó segítségével. A 2020 júniusban közzétett legfrissebb eredmények alapján hazánk egy helyezést javított a 2019. évi pozícióján (22. helyezés) és ezzel megelőzte Szlovákiát (22.). 2015 és 2020 között a magyar DESI mutató értéke 15,8 ponttal emelkedett, ami meghaladta a visegrádi

régió (+12,8) és az Unió (+13,7) átlagos növekedését. Magyarország digitális fejlettsége így 2020-ra megelőzte a régiós szintet, és hazánk közelebb került az uniós átlaghoz is.

1. ábra: Az Európai Unió Digitális Gazdaság és Társadalom Indexében elért eredmények (2020)

Forrás: EU Digitális Gazdaság és Társadalom Index.

A hálózatosodás, vagyis az internetes infrastruktúra terén hazánk az uniós élmezőnyben van, az internetes szolgáltatások használatában pedig a középmezőnyben. A DESI hálózatosodás pillérében Magyarország a 7. helyen állt 2020-ban, ami kilenc hellyel jobb a 2019. évinél és kedvezőbb a visegrádi versenytársak átlagos helyezésénél. Az 5G készültségben hazánk a 3., a másodpercenként legalább 100 megabit letöltési sebességű internetelőfizetéssel rendelkező háztartások arányában a 4. az EU tagállamok között. Az internetes szolgáltatások használata pillérben Magyarország a 14. helyen áll, 5. helyezéssel előrelépve 2019-hez képest. 1. helyezett Magyarország a közösségi média használatában (a lakosság 86 százaléka felhasználó). Emellett 60-ról 76 százalékra nőtt az internetes videóhívásokat használó magyarok aránya, amely eredménnyel a 3. helyen áll hazánk az Unió tagállamai között a 2020-as rangsorban.

A digitális technológiák vállalati integrációjában, az e-közigazgatás és a munkaerő digitális készségeinek fejlesztése tekintetében Magyarország egyelőre lemarad az uniós és a régiós átlagtól. A digitális technológiák vállalati integrációja pillérben hazánk a 26. helyen áll, két hellyel hátrébb a tavalyinál. A hazai vállalati szektor a menedzsment támogatását szolgáló ERP szoftverek, a big data és a felhőszolgáltatás felhasználásában, valamint a határon átnyúló online kereskedelmi szolgáltatások nyújtásában az EU utolsó három helyezettje között van. A digitális közszolgáltatások területén Magyarország bár két helyezéssel előrelépett 2019-hez képest, továbbra is a 24. a rangsorban. Az e-közigazgatási felületet használók (55 százalék), az online űrlapokon előre kitöltött adatok (41,8 százalék), valamint az elektronikusan intézhető vállalati adminisztráció aránya (85 százalék) egyaránt növekedett. A nyílt hozzáférésű adatok arányában azonban az uniós mezőny utolsó helyén áll hazánk. A munkaerő digitális készségei pillérben Magyarország a 19. helyezett. Az alapvető digitális készségekkel rendelkező állampolgárok arányát (49 százalék) tekintve Magyarország elmarad az uniós (58 százalék) és a visegrádi régiós (53 százalék) átlagtól.

Az MNB versenyképességi javaslatai fejlesztենék a digitalizáció terjedését

A jegybank 330 pontos Versenyképességi programjának javaslatai közül több is a hazai digitális ökoszisztéma fejlesztésére vonatkozik. Megvalósulásuk ütemét és mértékét az évente publikált Versenyképességi tükör című kiadvány ismerteti, míg a hazai gazdaság digitális fejlettségét a Versenyképességi jelentés egyes mutatói vizsgálják. A jegybank 330 pontból álló Versenyképességi programjából 28 olyan javaslat azonosítható, amely közvetlenül hozzájárulhat az EU DESI rangsorban elért helyezésünk javulásához. A 28 javaslat közel 80 százalékának megvalósítása már megkezdődött, de további lépések megtételére van szükség. A versenyképességi fordulat egyik előfeltétele a digitális megoldások széleskörű elterjedése, vagyis a termelőtevékenység, a szolgáltatások, a pénzügyek, a humán tőke és a közigazgatás digitalizációja.

Az internetes szolgáltatások használata pillérben elért helyezés az online intézhető ügyek növelésével erősíthető, a hálózatosodás pillérben elért versenyképes hazai pozíció az 5G fejlesztések bővítésével és az információbiztonsági szoftveripar fejlesztésével tartható fent. A teljeskörű online ügyintézés hitelek felvételekor, valamint az egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötési és aláírási lehetőségek is javíthatják a teljesen online térben megvalósuló jogi folyamatokat. Jelentős

előrelépés e téren, hogy a NAV-nál elérhető kereset kimutatások hitelintézetek általi elektronikus lekérdezhetősége már biztosított. A digitális infrastruktúra fejlettségét mérő hálózatosodás pillérben uniós összehasonlításban kiváló magyar helyezés fenntartásához és további javításához az 5G technológiai fejlesztések és az üvegszál vezetékek elterjedésének folyamatos állami támogatására lenne szükség. Az egyre növekvő biztonsági kockázatot a hazai információbiztonsági szoftveripar fejlesztése ellensúlyozhatná.

A digitális közszolgáltatások pillérben az e-közigazgatási megoldások bővítése, a munkaerő digitális készségei pillérben a lakossági digitális ismeretek fejlesztése javíthatja hazánk helyezését. A kormányablakban elvégezhető ügyek online intézhetősége (akár mobilalkalmazásban), az elektronikus adatlapok előre kitöltött részeinek növelése, valamint az online intézhető adóügyek és az adóhatóság által elkészített vállalati adóbevallások érdemben hozzájárulhatnak a magyar pozíció javulásához. Ugyanezt támogathatja a közigazgatási szervek adatbázisainak összekapcsolása is. A digitális vállalkozói ismeretek oktatására és készségek fejlesztésére irányuló nagyobb állami figyelem, valamint a digitális tananyagok fejlesztése és a programozás integrálása a matematika oktatásba érdemben hozzájárulhat a magyar helyezés javulásához a munkaerő digitális készségei pillérben. Az idősebb korosztály digitális, illetve nyelvi kompetenciáinak bővítése szintén növelheti a digitális megoldások felhasználói számát.

A digitális technológiák vállalati integrációja pillérben a digitális megoldásokat alkalmazó kkv-k arányának növelésével lenne javítható az uniós átlagtól elmaradó magyar eredmény. Ezt támogathatja a már meglévő technológiák (ERP, CRM szoftverek, felhő szolgáltatások, big data) vállalati adaptálását elősegítő, uniós és állami forrásra egyaránt épülő beruházási keret, valamint vállalati honlap kötelező működtetésének előírása a magyar cégek számára. Az uniós támogatások szempontrendszerének súlyozása a tudásintenzív, köztük a digitális szolgáltatások irányába, valamint az áruexport mellett a szolgáltatásexport erősítése szintén támogathatja a vállalati digitalizációt. A digitális technológiák vállalati adaptációját előrelendítheti a vidéki digitális infrastruktúra fejlesztése is. A fejlesztési lehetőségek mellett Magyarország versenyelőnyrel rendelkezik a nemzetközi összevetésben élvonalnak számító azonnali fizetési rendszer működését illetően, amelynek teljes kihasználásához összehangolt digitalizációs fejlesztések szükségesek.

1. táblázat: Az EU Digitális Gazdaság és Társadalom Index főpillérei és az ezekben elért magyar helyezést javító 330 pontos jegybanki versenyképességi javaslatok

Főpillér neve	Helyezés 2019 → 2020	Javaslatok az MNB 330 pontjából	Megvalósulás státusza
1. Hálózatosodás	16. → 7.	Az üvegszálás vezetékek elterjedésének állami támogatása	nem kezdődött meg
		Magyar információbiztonsági szoftveripar fejlesztése	nem kezdődött meg
		Az 5G technológiai fejlesztések	megkezdődött
2. Munkaerő digitális készségei	20. → 19.	Sikeres vizsga díjának utólagos állami megtérítése	nem kezdődött meg
		Vállalkozói ismeretek oktatása, vállalkozói készségek fejlesztése	nem kezdődött meg
		Kötelező vállalati továbbképzési minimum bevezetése	nem kezdődött meg
		Eredménycélokhoz kötött digitális kurzusok	megkezdődött
		Digitális és nyelvi készségfejlesztés az idősebb korosztályban	megkezdődött
		Digitális tananyagok fejlesztése	megkezdődött
		Programozás integrálása a matematika oktatásba	megkezdődött
19. → 14.	Egyszerűbb és gyorsabb online szerződéskötés és aláírás	megkezdődött	

3. Internetes szolgáltatások használata		A közjegyzői hitelesítés kiváltása egy központi digitális platformmal	megkezdődött
		Teljeskörű online ügyintézés a fedezetlen hitelek felvételekor	megkezdődött
		A földhivatali információk automatizálása	megkezdődött
		A digitális csatornán értékesített hitelek arányának növelése	megkezdődött
		Keresetkimutatások hitelintézetek általi elektronikus lekérdezhetősége	teljesen megvalósult
4. Digitális technológiák vállalati integrációja	24. → 26.	Kötelező vállalati honlap	megkezdődött
		Vidéki digitális infrastruktúra fejlesztése	megkezdődött
		Uniós támogatások szempontrendszerének súlyozása a tudásintenzív szolgáltatások felé	megkezdődött
		Áruexport mellett a szolgáltatásexport erősítése	megkezdődött
		Alap a vállalkozások IKT fejlesztéseinek támogatására	részben megvalósult
		Az azonnali fizetési rendszerhez köthető digitális fejlesztések	részben megvalósult
5. Digitális közszolgáltatások	26. → 24.	Adózóbarát weboldal fejlesztése, online intézhető ügyek bővítése	megkezdődött
		A kormányablakban elvégezhető ügyek legyenek online is elvégezhetőek	megkezdődött

		Közigazgatási szervek adatbázisainak összekapcsolása	megkezdődött
		Mobil ügyintézésre alkalmas alkalmazások továbbfejlesztése	megkezdődött
		Az elektronikus adatlapok előre kitöltött részeinek növelése	megkezdődött
		NAV által készítendő társasági adó és áfa bevallás rendszer	megkezdődött

Forrás: MNB Versenyképességi program, MNB Versenyképességi tükör, MNB,
EU Digitális Gazdaság és Társadalom Index.

„Szerkesztett formában megjelent a napi.hu oldalon 2020. július 24-én.”